

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Galeoti Martii Narniensis De Homine Libri Dvo

Galeottus <Martius>

Basileae, 1517

Lingva

urn:nbn:de:hbz:466:1-31834

uersibus scriptum. Et Martialis,
 Et dentiscalpia septem.

Gingiuæ. Dentium radices in maxillis affixæ, gingiuis muniuntur, a
 Gingiuu. gignendis dentibus appellatis. Iuuenalis,
 la. Frangendus misero gingiua panis inermi.
 Cuius diminutiuum gingiuula. x. Apuleius in eo epigram-
 mate, quod in Magia refert,
 Complanatorem tumidæ gingiuulæ.

Rufus
 color.

Dentes in Est autē Rufus color non plene ruber, Sed in omnibus ani-
 uiperis mantibus dentes in gingiuis extant, præterq̃ in uiperis.
 tantum, Nam ut ait Plinius, non apparent supra gingiuas. Dentes
 non ex- tāt in gin- mortem iramq̃ demonstrant. Persius,
 giuis. Dentes crepuere relecti. Vergilius nono,

Dentes
 mortem
 irāq̃ dei
 demon-
 strant.

Rubigo
 dentium
 Pituita.
 Morfus.
 Morfiun-
 cula.

Dentibus infrendens.
 Vicia dentium, rubigo & pituita, quæ satis nota sunt. Den-
 tibus morsus, ut diximus, efficitur. Iuuenalis,
 Ostrea callebat primo deprendere morsu.
 Cuius diminutiuum morfiuncula. Plautus in Milite, Com-
 pressionis arte amantium comparatæ, teneris labellis mol-
 les morfiunculæ.

• LINGVA •

Lingua.
 Lingua
 Latina.
 Græca.
 Glossa.

IN ORE est lingua, a ligandis cibus nominata.
 Non modo membrum hominis, uerumetiam
 sermonem significat. Vnde & Latina & Græca
 lingua dicuntur. Hanc Græci nuncupant glos-
 sam.

fam. & Latini hoc quoque uocabulo utuntur. Glossæ enim (ut ait Quintilianus) sunt secretioris linguæ expositiones, & recte notiora enim minus nota declarant. hinc etiã Glossemata uocem minus usitatã significantia deriuari autumat. A lingua ligula diminutiũ fieri (nam hæc quoque a ligando dicitur) exclusio literæ nõ obstat, cum a frango quoque fedifragus, n, litera exclusa manifesta deriuatione descendat. Lingua est irrisionis signum, cum ex ore porrigitur, Persius, Nec linguæ tantum sicut canis Appula quantum. Et in Au. Gellio Q. Claudij uerba de Gallo sic referunt, quã cū Manlio qui Torquatus postea fuit, pugnatũ est. Deinde Gallus irridere cœpit, atque linguã exertare. Sed cur antiquitas (& nunc quoque in usu est) linguam in irrisionẽ exerta uerit, cognita facile est. Ostenditur enim lingua tanquã sermonis ministra, ac si hoc gestu indicaret longa lingua, id est, plurimo sermone opus esse, ad exprimẽda uitia eius in quem lingua exertat. Sed antequã ulterius progrediar, ne ingratus uidear, suadente Apuleio in Magia cū dicit, Cui illa fandi cura sit, impensius cætero corpore os colendũ, quod est animi uestibulũ, & orationis ianua, & cogitationũ comitiũ, plura in mediũ afferã, de hac hominis parte, hoc est, de ore. Non enim animi nostri uestibulum negligendum est, ianuã sermonis postponenda, cogitationum concilia contemnenda. his enim maxime homines cæteris animantibus præstant. Et hæc hominis pars uiros doctos ad culmen dignitatis uexit. hæc Galeottum multis principibus iunxit & maxime regi MATTHIAE uiro inuictõ, qui nondum octauum & uigesimum annum egressus, Dacia uicta, superata Boemia, fugatis ex Hungaria hostibus, Brencis in ditionem reductis, Turchorum

Glossæ.
Glosse
mata.
Ligula.

Lingua
exerta si
gnum ir
risionis.

Matthias
Coruinus
Vngariæ
rex.

antur, a
igram
us ani
eris.
entes
Den
Com
mol
nata.
etiam
graca
glos
sam.

Turchorum exercitu saepe caeso, tam clarum in toto orbe terrarum nomen obtinet, ut nuper deua staca Euboea Chalcideque obtrita, infandis Turchorum caedibus, tota christianorum spes in sapientissimo ac fortissimo rege MATTHIA, fixa ac locata sit. Hac eadem mihi Galeotto, & diuitias parauit, & honores tribuit, & amicos conciliauit. De hac igitur latissime dicendum est. ingrati profecto esset, tam excellentem hominis partem, sicca oratione pertransire. Nam ut omittam, quantae uirtutis sint, uerba, in hoc oris uestibulo concepta, quae tam religione quam magia omnibus fere innotuerunt, dicente Horatio,

Carmine dii superi placantur carmine manes.

De literis erit sermo noster. Dicemus enim in qua parte huius uestibuli, quaeque litera formetur, & cur sit diuersae formae.

DE LITERIS

Litera
unde.

LITERA quasi legitera, eo quod iter legentibus praebeat, hoc est, legentis iter. uel quod in legendo iteretur, ut Seruio in Donatum placet. uel a lituris, ut Priscianus addidit, dicta est. sed nobis quoque licebit aliam deriuationem imaginari & fortassis ueriores. Nam a linea magna dicta uidetur, quandoquidem graece gramme linea dicitur, & inde gramma litera, & grammatica literatura. Ad cuius deriuationis exemplum, nostra formata sunt, ita ut apud nos linea literam faciat, & haec literaturam, unde & literator grammaticus. Et literae quae notae quoque appellantur, ex lineis constant, quae aut circulum, aut semicirculum, aut oblongam, aut alterius formae figuram faciunt. Sed ubi formentur Martiano dicitur, quare autem sic scribantur